

Manifest 25N - 24

“Dia internacional per a l’eliminació de la violència envers les dones”

Cada any la Comissió d'Igualtat de la Facultat d'Educació proposa un manifest pel Dia Internacional de l'eliminació de la violència envers les dones, 25 de novembre. Aquest dia, es va escollir durant la Primera Trobada Feminista Llatinoamericana i del Carib per recordar l'assassinat de les germanes Mirabel (Patria, Minerva i Maria Teresa), fa més de 60 anys, a mans de la policia secreta del dictador Rafael Trujillo en la República Dominicana. Posteriorment, el 20 de desembre de 1993, l'ONU va declarar oficialment aquesta data com el Dia internacional contra la violència de gènere, i va emetre per primer cop la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona.

D'ençà que es comptabilitzen oficialment les víctimes de violència masclista a Espanya, és a dir des de l'1 de gener de 2003, segons fonts oficials (Ministerio de Igualdad, Gobierno de España, 2024), la xifra és de 1284 dones assassinades i 40 des del començament de l'any 2024, de les quals 6 eren residents a Catalunya. Des que es van començar a recollir dades oficials l'any 2012, hi ha hagut 141 feminicidis a Catalunya, dels quals 10 corresponen a fills i filles menors d'edat (Departament d'Igualtat i Feminismes, 2024). Segons les dades recollides pel Departament d'Interior i Seguretat Pública de la Generalitat, l'enquesta del 2021 assenyalava que el 79,3% de les dones residents a Catalunya havia patit alguna forma de violència masclista al llarg de la seva vida, i el 65,2% alguna forma de violència sexual. En concret, les dones entre 16 i 29 anys són les que havien experimentat en major grau aquestes violències, i 1 de cada 3 dones abans dels 15 anys. Durant el 2021, de les dones que han considerat que han patit un fet delictiu, només han denunciat el 18,4%. Tot i això, en els darrers anys, la tendència global és d'un increment del 13% al 17% a l'hora de denunciar.

A Espanya, des del 2022 es considera feminicidi l'assassinat d'una dona de part de la seva parella o exparella, el que ha comès algun home de l'entorn familiar, o qualsevol altre sense relació familiar o de parella o sentimental, l'assassinat per una agressió de caràcter no sexual i el feminicidi vicari.

Lluny de ser un problema resolt, avui en dia, i cada dia, la violència masclista és un dels grans reptes per a la convivència i la construcció d'una ciutadania democràtica. L'eliminació de la violència, en totes les seves formes, apel·la a la comunitat educativa a posicionar-se de forma clara i ferma contra qualsevol forma de violència masclista en els ambients educatius, laborals i en els espais d'ocis.

La violència envers les dones i les diversitats de gènere representa la manifestació més evident de les relacions de poder desiguals que, al llarg de la història, han estat imposades per un model d'organització cisheteropatriarcal que perpetua la discriminació sota l'aparença d'una normativitat que encarna l'opressió i reforça els rols de gènere més restrictius i injustos.

Gràcies als moviments socials feministes, al llarg dels anys, hi ha hagut avanços en temes de dret i justícia, i en sensibilització de les polítiques públiques. Tot i això, el camí

a recórrer és llarg i tortuós tal com es manifesta cada dia a les notícies. Aquestes formes de violències s'han vist incrementades en els darrers anys en la població jove, on emergeixen sentiments negacionistes i antifemministes que consideren la violència masclista com una invenció ideològica (Barómetro Juventud y Género 2023).

Juntes, diverses i participatives, les persones que convivim la Facultat d'Educació, tenim el compromís de contribuir a aquest repte de crear una societat més igualitària, equitativa i justa, i de lluitar contra la desinformació, les notícies falses, i el negacionisme sobre la violència envers les dones. En concret, el personal docent ha de poder oferir a l'alumnat eines i espais que permetin, en el seu dia a dia, i amb una ullada cap a la seva futura tasca professional, alliberar-se de l'opressió de gènere que estigmatitza identitats dissidents i perpetua discursos discriminatoris i de subjugació de les dones. La violència s'erradica, també, fent de les classes un exercici per a la democràcia, deixant que els discursos controvertits siguin part de la vida de l'aula, i sentir-nos totes part d'una comunitat d'aprenentatge. Aprenem de la resolució dels nostres conflictes que siguin una ocasió per l'exercici de la democràcia en la cerca del bé comú, i per evidenciar i donar visibilitat aquestes desigualtats que hem normalitzat, i per descolonitzar la nostra forma d'entendre el món des de l'òptica del poder patriarcal.

La Comissió d'Igualtat de la Facultat d'Educació fa una crida a TOTA LA COMUNITAT EDUCATIVA a fer del 25N una oportunitat per reflexionar i implicar-se activament en les iniciatives de la nostra ciutat que combaten la violència masclista. Com a comissió defensem una educació amb perspectiva de gènere, clau imprescindible per construir una societat més feminista i lliure de violències i estem disposades a compartir i construir juntes pràctiques docents que afavoreixin la seva implementació a les aules.

Universitat de Barcelona

Comissió d'Igualtat de la Facultat d'Educació

Barcelona, 25 de novembre de 2024